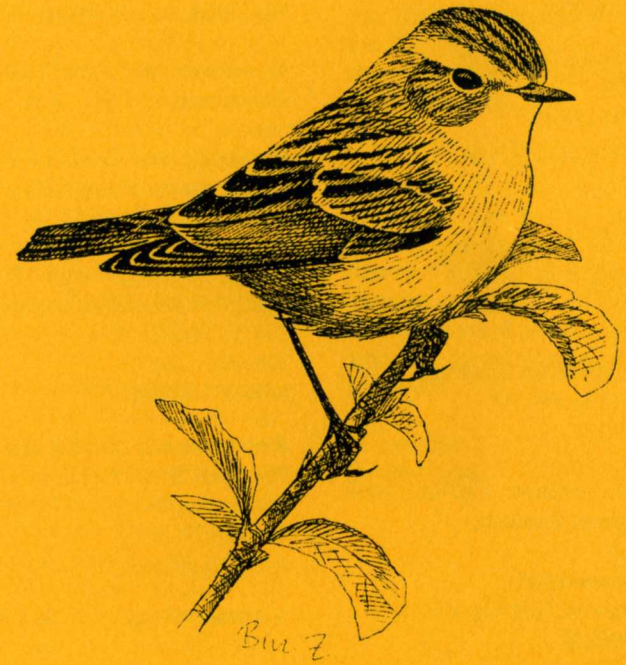

PANDÍON

2004:1 Årg. 20
tidskrift för fågelintresserade

Pandion utges av Frövi fågelklubb. Ut kommer 3 ggr. årligen (april, augusti och december). Verksamhetsområde är Lindesbergs kommun.

Medlemsblad för Frövi fågelklubb

Ordf. Tommy Oscarsson,
Odonvägen 4, 711 33 LINDESBERG
Tel. 0581-12348
tommy.swarre@swipnet.se

Vice ordf. Mattias Rudenvall
Norevägen 23 c
711 32 LINDESBERG
Tel 0581-13004, 070/576 04 77

Skr. Ulla Wallin,
Munkaboda 112 718 91 FRÖVI
Tel. 0581-33179
wallin.u@telia.com

Kassör. Bo Dahlström, Karlslund,
Ullersäter, 718 92 FRÖVI
Tel. 0581-32213

Övriga: Per Axelsson, Lennart Sandberg och Andreas Sandberg.

Försäljningsansvarig:
Mattias Rudenvall, Norevägen 23 c
711 32 Lindesberg
Tel 0581-13004
mattias.rudenvall@swipnet.se

Medlemskap i FFK erhålls genom att betala 75:- på pg. 484 16 67-1. Ungdomar 4-16 år 25:-. Familjemedlem 10:-.

Klubbmästare: Ambulerande enl. lista

Klubblokal: IOGT/NTO-lokalen i Blixterboda.

Fågelrapporter skickas till:
Mats Andersson, Hagabergsliden 4,
711 31 Lindesberg
Tel. 0581-16274
058116274@telia.com eller
Jan-Erik Malmstigen, Skomakargatan 6,
718 33 FRÖVI
Tel. 0581-30252
malmstigen@swipnet.se

Redaktion och distribution för Pandion: Lennart Sandberg,
Tallbacksgatan 3, 718 33 FRÖVI
Tel. 0581-31573
lennart.sandberg@post.utfors.se

Adressändringar anmäler du till:

Bo Dahlström, adress se ovan.

Frövi fågelklubb hemsida:

<http://birds.nu/ffk.htm>

Omslaget: Bill Zetterström

Det suger i skådartarmen !

Visst suger det väl i skådartarmen hos er nu när vintern börjat släppa sitt grepp om naturen. Det gör det i varje fall på mig. När isen släpper sitt grepp och vattenspeglarna blir större och större och de första vårfåglaarna börjar anlände, ja då börjar den för mig bästa årstiden. Att se de sydliga flyttarna komma tillbaka varje år är underbart. När man vet att vissa av dem har flugit hundratal mil för att ta sig till vårt land trots att en del bara väger ett tiotal gram gör mig fascinerad. Denna fascination och beundran för fåglar får vi hoppas att vi får uppleva i framtiden. Det är många intressen som krockar med fåglarnas. Skogsbruket, jordbruket, miljögifter, oljeutsläpp, jakt, vindkraft och 3G master är bara några exempel på intressen och verksamheter som kan vara förödande för våra fågelpopulationer om det inte sköts och styrs på rätt sätt.

För att vi skall kunna uppleva det jag ovan nämnt så har klubbens styrelse beslutat att söka bidrag hos kommunen för restaurering och förbättringar vid Sörbysjön och Hagaberg-Frövi. Staten har beslutat att bidra med totalt 300 milj. kronor fördelat på tre år. Länsstyrelserna fördelar pengarna till kommunerna. Bra åtgärder och insatser som främjar naturvård och friluftsliv kommer att ha chans att få del av pengarna. Man kan högst få hjälp med 50 % av kostnaden för varje projekt. Läs mer på Naturvårdsverkets hemsida eller Miljödepartementets hemsida. Visst vore det kul om vi kunde få del av dessa pengar och hjälp med en restaurering av Sörbysjön och Hagaberg. Sörbysjön

har varit på tal för några år sen men det blev inget av då, så vi kan väl hoppas att det blir nu. Framtiden får utvisa.

Ett annat mer bekymmersamt problem är att vi kanske står utan klubblokal till hösten. IOGT/NTO avdelningen i Blixterboda som vi hyr av skall avvecklas och fastigheten säljas.

I dags dato vet vi inte något mer men vi i styrelsen har tittat på lite olika alternativ. Har ni några idéer och förslag på någon lokal som vi kan hyra så hör av er till någon i styrelsen.

Vi har mycket att erbjuda i aktivitetsväg under våren med utflykter och inventeringar. Det är bara att höra av er till de ansvariga om ni vill hänga med, eller bara dyk upp på de bestämda samlingsplatserna. Det har varit lite tunt med deltagare på utflykterna de senaste åren så vi får väl hoppas att vi blir flera denna vår.

**Vi ses i fält.
Ordföranden**

Frövi fågelklubb Vinterrally!

Det var för tionde året i rad som vinteracet rullade på med hela sjutton minusgrader på morgonen, som smög upp till nio minusgrader på dagen. Tolv deltagare, vilka bildade sex lag.

Strategierna var som vanligt, en tur med bil eller en promenad för att kolla de välmatade fågelborden, sedan bar det av till Västvalla, Nederby, Sjömosjön och Rynninge i hopp av att få någon rov-, and- eller gåsfågel.

För första gången på tio år fattades varfågel. Stenfalk var den nya arten för racet.

Dagen avslutades som sig bör vid pizzerian Glamour, där de sex lagen, redogjorde för sina fynd under intagandet av en god pizza.

Vi ses om ett år igen!

Komenterande artlista:

Knölsvan: 1 ex vid Sjömosjön.

Sångsvan: 3 ex vid Rynningefors och Kärrboda.

Kanadagås: 1 ex vid Oppboga.

Vigg: 1 hanne vid Ringaby kraftstation.

Ormvråk: 1 ex vid Rynninge.

Fjällvråk: 1 ex vid Sjömosjön.

Kungsörn: 1 juv. vid Rynninge.

Stenfalk: Ny art. Sjömosjön.

Strömstare: 1 ex vid Nedre;- 3 ex vid Övredammen, Frövifors.

Bofink: 1 ex vid Judoklubben.

Bergfink: 1 ex vid Alanäsgatan.

*Steglits: vid Alanäsgatan och Vannebo-
da.*

Resultat Frövi fågelklubb Vinterrally!

Art \ År	2000	2001	2002	2003	2004	lag 1	lag 2	lag 3	lag 4	lag 5	lag 6
1 Häger		1									
2 Knölsvan					1	1					
3 Sångsvan	1	1	1	1	1	1		1		1	1
4 Grågås	1										
5 Kanadagås		1	1		1	1	1	1			1
6 Prutgås		1									
7 Gräsand	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
8 Vigg		1			1	1					
9 Bergand			1								
10 Knipa	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
11 Storskrake	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
12 Havsörn	1	1									
13 Blå kärrhök											
14 Duvhök	1	1	1	1	1						1
15 Sparvhök	1	1	1		1		1		1	1	1
16 Ormvråk	1	1	1	1	1	1					
17 Fjällvråk		1	1	1	1						1
18 Kungsörn	1		1	1	1	1	1			1	
19 Tornfalk	1			1							

Art \ År	2000	2001	2002	2003	2004	lag 1	lag 2	lag 3	lag 4	lag 5	lag 6
20 Stenfalk					1						1
21 Orre				1							
22 Tjäder		1									
23 Fasan	1	1		1	1						1
24 Gråtrut		1									
25 Tamduva		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
26 Hökuggla											
27 Sparvuggla		1	1								
28 Kattuggla			1								
29 Gråspett			1								
30 Gröngöling	1	1	1	1	1	1				1	1
31 Spillkråka	1	1			1	1					
32 Större hackspett	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
33 Mindre hackspett		1									
34 Sidensvans		1		1							
35 Strömstare	1	1	1	1	1	1	1		1	1	1
36 Gärdsmyg	1	1	1								
37 Järnsparv		1		1							
38 Rödhake		1		1							
39 Koltrast	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
40 Björktrast	1	1	1	1	1		1		1	1	1
41 Rödvingetrast											
42 Dubbeltrast		1									
43 Svarthätta		1									
44 Kungsfågel	1	1	1	1	1	1	1		1	1	1
45 Stjärtmes		1			1	1					
46 Entita	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
47 Talltita	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
48 Tofsmes	1	1	1	1	1	1	1				1
49 Svartmes	1	1	1	1	1	1		1	1		
50 Blåmes	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
51 Talgoxe	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
52 Nötväcka	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
53 Trädkrypare	1	1	1	1	1	1	1			1	1
54 Varfågel	1	1	1	1							
55 Nötskrika	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
56 Skata	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
57 Nötkråka											
58 Kaja	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
59 Råka		1									
60 Kråka	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
61 Korp	1	1	1	1	1	1	1		1	1	1
62 Stare											
63 Gråsparv	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
64 Piffink	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
65 Bofink		1	1	1	1	1	1		1	1	1
66 Bergfink	1	1	1		1					1	1
67 Grönfink	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
68 Steglits			1	1	1		1			1	
69 Grönsiska	1	1	1	1	1	1			1		
70 Vinterhämpling											
71 Gråsiska	1	1	1	1	1	1	1			1	1

Art \ År	2000	2001	2002	2003	2004	lag 1	lag 2	lag 3	lag 4	lag 5	lag 6
72 Snösiska			1	1							
73 M. korsnäbb	1			1							
74 S. Korsnäbb											
75 Tallbit				1							
76 Domherre	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
77 Stenknäck		1		1	1	1					1
78 Gulsparv	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
79 Sävsparv											
Totalsummor.	43	57	47	48	47	39	32	23	30	30	36

Totalt har 79 arter observerats under klubbens vinterrally under åren 1995-2004

Lagens sammansättning:

Lag 1. Sven-Olof Eriksson, Ulla Wallin.

Lag 2. Lennart Sandberg.

Lag 3. IngaBritt Ericsson, Hans Nilsson.

Lag 4. Kjell Mattsson, Marita Nilsson.

Lag 5. Bo Carlsson, Per Axelsson, Tommy Oscarsson.

Lag 6. Per Andersson, Johan Andersson.

Riksinventeringsart för 2004 är Gråhäger.

Årets inventeringsart är gråhäger. I Lindesbergs kommun kommer ingen organiserad inventering att ske. De flesta hägerhäckningar sker i i risbon i höga träd. Under senare år har även häckningar kunnat konstateras i vassar. Eftersom hägern är rätt tidigt på plats är det hög tid att spana efter misstänkta häckningar.

De som har rapporter om häckande eller misstänkta häckningar kan rapportera dessa antingen via "Svalan" eller direkt till Jan-Erik Malmstigen eller Mats Andersson.

Fågelbordstävling vintern 2003-2004

Tommy Oscarsson

Årets fågelbordstävling lockade 16 personer som lämnade in 14 fågelbordslistor.

Totalt sågs 33 arter och en gråsiska av rasen *cabaret* (brunsiska) äta vid de olika borden.

I fjol deltog 17 personer som lämnade in 18 fågelbord och artantalet slutade då på 37.

Fjölårets siffror är de högsta sedan tävlingen började. Totalt har 40 arter setts sedan starten.

Årets vinnare blev Kjell Mattsson som lyckades locka hela 29 arter!!!! till sitt fågelbord inte dåligt. Ett stort grattis och ett pris i form av en säck solrosfrön till kommande säsong kommer att överräckas vid lämpligt tillfälle.

Ny art för tävlingen var spillkråka. Arter som sågs vid samtliga bord var blå-

mes, talgoxe, nötväcka, skata, pilfink, grönfink och gulsparv.

Skall man kunna utröna något av artlistorna och göra någon jämförelse med föregående år så ser man direkt att det har varit dåligt med sidensvans. Endast ett bord noterade denna art. Dåligt med rönnbär har väl varit den största orsaken att sidensvansarna uteblivit i vinter. Likaså björktrast och grönsiska har det varit dåligt med. En art som däremot noterats vid hela sju av de fjorton inlämnade borden var stjärtmes. Stjärtmesen har tidigare bara något enstaka bord fått med. Kanske hade de en bra häckningssäsong i fjol.

Se tabell I för varje fågelbords artlista.

Tack till er som var med och väl mött nästa år.

Resultat fågelbordstävling vintern 03-04

Arter	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1 Gräsand	1							1						
2 Duvhök								1						
3 Sparvhök	1	1	1	1		1		1			1			
4 Tamduva	1	1	1	1	1	1								1
5 Gröngöling		1												
6 Spillkråka	1													
7 St.Hackspett	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
8 Sidensvans		1												
9 Koltrast	1	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1		
10 Björktrast	1	1		1										
11 Entita	1	1	1	1	1	1	1	1		1	1	1	1	
12 Talltita	1		1			1	1		1	1				
13 Svartmes	1	1	1		1		1			1		1	1	

14	Blåmes	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
15	Talgoxe	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
16	Sjårtmes	1		1					1	1	1		1	1	
17	Nötväcka	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
18	Trädkrypare	1							1						
19	Nötskrika	1	1	1		1	1		1	1	1		1	1	
20	Skata	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
21	Kaja	1	1		1	1	1	1		1		1			1
22	Kråka	1	1		1	1	1	1	1	1	1		1		
23	Gråsparv	1	1		1	1	1	1				1			1
24	Pilfink	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
25	Bofink	1	1	1	1	1	1	1		1		1			
26	Bergfink	1	1		1	1	1	1		1					1
27	Grönfink	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
28	Steglits	1	1	1	1	1	1	1				1			
29	Grönsiska	1		1	1							1			
30	Gråsiska		1	1	1	1	1	1		1	1	1			1
	Brunsiska					1									
31	Domherre	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
32	Stenknäck	1		1											
33	Gulspurv	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Totalt	29	25	22	22	20	20	18	18	18	17	17	16	13	12

Fågelbord

1. Kjell Mattsson 29 arter
2. Bosse Dahlström 25 arter
3. Jan-Erik Malmstigen 22 arter
4. Ulf Jacobsson 22 arter
5. Johan Andersson 20 arter
6. Tommy och Joel Oscarsson 20 arter
7. Per Axelsson 18 arter
8. Ulf Granstedt 18 arter (sommarstuga)
9. Margareta Ahlm och Bo Pettersson 18 arter
10. Ulla Wallin och Sven-Olof Eriksson 17 arter
11. Marianne Andersson 17 arter
12. Marianne Andersson 16 arter (sommarstuga)
13. Marita Haraldsson 13 arter
14. Bosse Karlsson 12 arter

Januariinventeringen 2004

Mattias Rudenvall

Det var den 20:e omgången av januariinventeringen som genomfördes i år! Månaden inledde med kyligt väder och ett ordentligt snötäcke, så de vattenbundna arterna var även i år ganska sparsamma. Även invasionsarter som trastar, sidensvansar och korsnäbbar var sparsamma och inga riktigt stora flockar noterades. Rovfågeln var också sparsamma denna vinter och endast enstaka vråkar och örnar verkar ha stannat kvar.

Resultat

Totalt noterades 62 arter vilket är samma summa som förra året! Bland de mest anmärkningsvärda finns häger, vigg, stenfalk, skägges och snösparv. Saknades gjorde bland annat tjäder, pärluggla och tretåig hackspett.

Totalt inkom 10 st rapporter: Mats Andersson (MAN), Per Axelsson (PAX), Bosse Carlsson (BCN), Jonas Kling (JKG), Jan-Erik Malmstigen (JEM), Kjell Mattsson (KMN), Tommy Oscarsson (TON), Mattias Rudenvall (MRL), Lennart Uske (LU), Ulla Wallin (UWN) och Per Zetterlund (PZD).

Flest rapporterade arter hade Mattias Rudenvall (47), följt av Tommy Oscarsson (46) och Jan-Erik Malmstigen (44).

Observationer har även inhämtats från klubbens hemsida och rapportsystemet Svalan, med följande signaturer: Johan Andersson (JOA), Per Andersson (PEA), Sven-Olof Eriksson (SOE), An-

ders Hjerling (AHG), Andreas Sandberg (ASG).

Väder

Snön låg kvar från december och förutom någon dag i början av månaden med någon plusgrad, höll sig temperaturen från nollan och ner till -10 grader. Det fortsatte så under i princip hela månaden och bortsett från enstaka snöoväder som drog förbi under mitten av månaden, var det mestadels uppehållsväder. Under andra hälften blev det tidvis neråt minus 20 grader och sista veckan kom det återigen något enstaka snöfall.

Artlista

Häger

3 ex Klotten 27.1 (TON, PAX).

Sångsvan

3 ex Storströmmen 3.1 (SOE, UWN), 3 ex Dalkarshytteån 3.1 (TON, BCN, PZD), 2 ex str V Västvalla 13.1 (SOE, UWN) och ev. samma 2 ex Sjömosjön 14.1 (TON). 1 ex Oppboga 4.1 (MRL, JOA, PEA)

Knölsvan

1 ex str Sjömosjön 3.1 (UWN, SOE).

Kanadagås

1 ex Oppboga 1- 6.1 (UJN m.fl.).

Gräsand

Smärre flockar som vanligt vid Arbogåån mellan Ringaby och Oppboga

(som mest 100 ex Oppboga), Hinsebergsbron, Frövifors samt Bottnån/Lindesberg (som mest 90 ex).

Knipa

Sedd i södra kommundelen i Fröviforsån samt i Arbogaån från Ringaby ner till Sjömosjön. Inga större flockar noterade.

Vigg

1 hane Ringaby kraftstation 3-10.1 (UWN, SOE, MRL m.fl.).

Storskrake

Enstaka ex rapporterade från de strömmande vattnen kring Frövifors och Arbogaåns vattensystem (Oppboga, Sjömosjön, m.fl.). Dessutom 1 par Dalkarshytteån, Lindesberg den 10.1 (MRL), 1 ex str V Hagaberg 25.1 (JOA).

Havsörn

1 2k Hagaberg 23.1 (JEM).

Fjällvråk

1 ex sågs tillfälligt i området Sjömosjön/Nederby/Västvalla 3-18.1 (flera obsar)
Dessutom 1 ex Rya 13.1 (JEM) samt 18.1 (TON).

Ormvråk

1 ex Rynninge 3.1 (UWN, SOE), 1-2 ex Rya 6.1 (MRL), 1 ex Pikabodagärdet 12.1 (SOE), 1 ex Nybylätt/Frövi 15.1 (JEM).

Kungsörn

1 2k Rynninge 3.1 (UWN, TON mfl), 1 ex Skogsmossen/Käglan 14.1 (JEM), 2 ex Sällingesjön 18.1 (JEM, AHG), 1 2k Hagaberg 23.1 (JEM).

Stenfalk

1 hane Sjömosjön 3.1 (JOA, PEA) samt Nederby 6.1 (JEM). Tredje januarifyndet!

Tornfalk

1 hona Sjömosjön och Västvalla 1-6.1 (ASG, MRL m.fl.).

Järpe

2 ex Krokjärnen/Nyberget 25.1 (MAN).

Orre

2 honor Oppåsen 10.1 (JOA, PEA) och 25.1 (MRL). 4 ex Kloten 27.1 (TON, PAX).

Sparvuggla

1 ex S Österhammarssjön 6.1 (JEM) samt 1 ex Hagaberg 25.1 (JEM).

Kattuggla

1 ex Munkaboda 4.1 (UWN, SOE).

Mindre hackspett

1 ex Frövi 1.1 (JOA, PEA).

Gråspett

1 ex vid talg Kojbo, Oppåsen under månaden (gm SOE).

Sidensvans

Fåtalig denna vinter och endast få rapporter finns. De flesta är från Lindesberg i början av månaden, men även från Frövi. Bl.a. 2 ex Frövifors 21.1 (KMN).

Strömstare

Sedd tillfälligt under månaden vid N dammen/Frövifors (flera rapporter). 1 ex Kåfalla 15.1 (Bo Ståhl) samt 1 ex Nyhammar 2.1 (TON) och 18.1 (SOE, UWN). 1 ex golfbanan, Lindesberg 29.1 (PZD).

Gärdsmyg

Rapporterad från Hagaberg/Frövi under hela månaden med som mest 3 ex den 12.1 (JEM) samt 31.1 (JOA, PEA).

Björktrast

Sparsam denna vinter, enstaka ex sedda framför allt i samhällena i södra kommundelen. 8 ex Västvalla 6.1 (SOE) är största rapporterade flocken.

Varfågel

1 ex Sjömosjön/Västvalla-området 14-18.1 (TON, PAX m.fl.), 1 ex Fellingsbro kyrka 14.1 (JKG), 1 ex N Dammen/Frövifors 25.1 (SOE, UWN),

Skäggmå

Vid Hagaberg/Frövi sågs ett par 14.1 (MRL, TON, PAX), hörd 16.1 (JEM, AHG) samt en hane 17.1 (SOE m.fl.).

Bofink

Sedd tillfälligt hela månaden med enstaka ex i Frövi, som mest 5 hanar + 4 honor vid Skomakaregatan (JEM). 1 hane hela månaden Vanneboda (KMN) samt 1 hane Marielund, Gusselby 12.1 och 25.1 (JKG). 1 hona Fellingsbro 3.1 (TON, BCN). 4 ex hela månaden Hagabergsliden, Lindesberg (PZD).

Bergfink

Sedd i Frövi med 1 ex Alanäsgatan 1.1 (JOA, PEA) och 1 hane Näsbygatan 3.1 (AHG). Även 2 ex Vanneboda 3-8.1 (KMN).

1 hane Odonvägen, Lindesberg 5.1 samt 1 ex 13.1 (TON).

Steglits

Sedd i Frövi med 4 ex Näsbygatan 1.1 (AHG), 8 ex Alanäsgatan 1.1 (JOA, PEA), 2 ex Skolgatan 1.1 (ASG), 5 ex Hinsebergsbron 10.1 (MRL), 12 ex

Näsbygatan/Frövi 14.1 (AHG), 4 ex Hagaberg 18.1 (TON), 8 ex Näsbygatan 23.1 (AHG).

Dessutom 1 ex Vanneboda 3-8.1 (KMN), 2 ex Banvägen, Lindesberg 5.1 (TON, PAX) och 8 ex Pikaboda 26.1 (UWN).

Grönsiska och Gråsiska

Fåtaliga denna vinter. Grönsiskan var mycket fåtalig medan gråsiskan uppträdde lite vanligare.

Större flock grönsiska var 20 ex Bergshyttan 18.1 (SOE). Av gråsiska sågs mestadels mindre flockar, som mest ca 50 ex Frövi 3.1 (TON, PAX)

”Brunsiska” (cabaret)

2 ex S Fellingsbro 1.1 (ASG).

Mindre korsnäbb

2 hanar str S Odonvägen, Lindesberg 12.1 (TON) och 2 ex str N Högstabodasjön 24.1 (SOE, UWN).

Stenknekk

Rapporterad från Frövi med 1 ex Skomakaregatan 3.1, 16.1 och 25.1 (JEM), 1 ex Altima 3.1 (UWN, SOE), 1 ex Frövifors 3.1 (JOA, PEA) samt 11.1 (TON) och 3 ex 29.1 (TON).

Dessutom 1 ex Vanneboda 4-25.1 (KMN, JOA, PEA). 2 ex Hagabergsliden, Lbg 3.1 (MAN) samt 20.1 (PZD).

Snösparv

10 ex Västvalla 4.11 (JOA, PEA, MRL).

Vårfåglarnas ankomsttider 2003

Jan-Erik Malmstigen

Antalet inlämnade fenologilistor blir för varje år allt färre, i år endast tre till antalet. Ett stort tack riktas därför till Jan & Gun Gryth, Sören Adolfsson samt Tommy Oscarsson. Som jag skrev redan förra året så tycker jag det är tråkigt att klubbens medlemmar inte längre finner det värt att fylla i och skicka dessa listor. Förvisso presenteras ankomsttiderna på klubbens hemsida men märk att det datum som visas här för vissa arter kan vara en extremt tidigt observation som inte säger något om när huvudmassan av fåglarna anlände till kommunen. På fenologilistan efterfrågas dessutom datum för sista obs. Kunskapen om många fåglars bortflyttning på hösten i vår kommun är mycket bristfällig och därför är det ett stort framtida önskemål att så många som möjligt gör sådana noteringar och på så sätt "drar sitt strå till stacken".

Den fullständiga fenologilistan hittar du på denna webadress:

http://birds.nu/ffk6_03.htm

Stare (Fellingsbro kyrka) 3.3
 Grågås (Västvalla) 7.3
 Sädgås (Rynninge) 8.3
 Ringduva (Rynninge) 8.3
 Tofsvipa (Sjömosjön) 9.3
 Sånglärka (Rynninge) 10.3
 Sävspurv (Hagaberg) 15.3
 Ängsplärka (Västvalla) 15.3
 Trana (Hagaberg mfl) 18.3
 Skrattnås (Frövi/Väringen) 22.3
 Kricka (Rynninge) 23.3
 Fiskgjuse (Hagaberg) 23.3
 Skäggdopping (Frövi/Väringen) 28.3
 Enkelbeckasin (Sjömosjön mfl) 29.3
 Skogssnäppa (Finnåkerssjön) 29.3
 Rödhake (Hagaberg) 31.3
 Järnsparv (Hagaberg) 1.4
 Sadesärta (Frövi) 4.4
 Brun kärrhök (Sjömosjön) 5.4
 Storspov (Västvalla) 12.4
 Stenskvätta (Finnåkerssjön) 16.4
 Fisktärna (Oppåsen) 19.4
 Ladusvala (Hagaberg) 20.4
 Drillsnäppa (Hagaberg) 22.4
 Lövsångare (Hagaberg) 22.4
 Hussvala (Hagaberg) 24.4
 Trädplärka (Blåsåsen) 27.4
 Rödstart (Frövifors) 30.4
 Buskskvätta (Österhammarssjön) 1.5
 Brushane (Gillbergagärdet) 2.5
 Gök (Abborrtjärnen) 5.5
 Grå flugsnappare (Grimlö) 6.5
 Näktergal (Frövi) 7.5
 Tornseglare (Aspasjön) 9.5
 Trädgårdssångare (Grimlö) 10.5
 Törnsångare (Liaskogen) 11.5
 Backsvala (Finnåkerssjön) 13.5
 Rosenfink (Finnåkerssjön) 21.5
 Bivråk (Lindesberg) 21.5

Hagaberg fågelåret 2004

Jan-Erik Malmstigen

Hagaberg intill Frövi är tillsammans med Sjömosjön och Österhammarssjön kommunens mest besökta och bäst dokumenterade fågellokaler. 1984 uppfördes här ett fågeltorn i anslutning till reningsdammarna. De flesta av de genom åren utskrivna obsböcker finns bevarade, ett fåtal böcker har dock tyvärr blivit föremål för vandalisering och försvunnit eller förstörts. En mera systematisk dokumentation av lokalen påbörjades 1996. Jag började då nämligen att anteckna samtliga arters förekomst vid varje besök, uppgifter som sedan fördes över till ett vanligt excell-dokument för att i framtiden kunna gå tillbaka och följa fåglarnas variation på lokalen. Speciellt de vanligare arterna är nämligen svåra att få ett grepp på om man har för avsikt att göra en sammanfattning över olika lokalers fågelförekomst eftersom dessa fåglar sällan eller aldrig noteras i anteckningsböckerna. De sällsynta och ovanligare arterna har man dock normalt betydligt bättre kunskaper om när de dykt upp på de olika lokalerna.

Sedan 1996 har jag därför sammanställt artlister varje månad för lokalen och tillsammans med de uppgifter som andra besökare noterar i den obsbok som finns i tornet så har jag idag en ganska bra bild över hur fågellivet förändras under ett år. Dessutom är det mycket trevligt och inspirerande att kunna följa en enda lokal på detta sätt. Lokalen ligger dessutom nära hemmet, vilket är viktigt om man skall försöka få en kontinuerlig besöksfrekvens under året. Besöken behöver inte alltid bli så

långa, då är det nog antalet besök av större betydelse så jag försöker i mån av tid att göra så gott som dagliga besök till Hagaberg, särskilt under högsäsong vår och höst.

Totalt har under åren 206 arter rapporterats från Hagaberg. Flest arter, 155, sågs 1999.

Detta är första delen i en serie med rubriken "Hagaberg fågelåret 2004". Den omfattar de tre första månaderna, januari - mars.

Januari

En riktig vintermånad med ett par riktiga snöfall och omväxlande kalla och mildare perioder.

Kallast var det natten mot den 22:a med minus 23 grader.

Totalt iaktogs under månaden 28 arter i samband med sjutton registrerade besök. Medelvärde för de åtta senaste åren ligger på 29 arter med toppnoteringen 36 arter 1999.

I år iaktogs två för månaden nya arter, nämligen en förbisträckande storskrake den 25:e samt två tamduvor den 23:e. Inget öppet vatten förutom den lilla vaken i dammens nordvästra del där reningsverket har ett utsläpp. Här har till och från några gräsänder hörts eller observerats, som mest tio ex den 15:e.

Som månadens mest trevliga och överraskande observation får skäggesen gälla. Mellan den 14 - 17:e sågs och

hördes skägges vid tre tillfällen, som mest iaktogs ett par. Det finns januari-fynd av skägges på lokalen sedan tidigare, året var 1991, men skäggesen har de senaste åren varit i det närmaste osynlig i kommunen. Dessutom kan nämnas *havsörn* och *kungsörn* vid samma tillfälle vid lunchtid den 23:e, *sparvuggla* den 25:e intill brukshundklubben, fyra *steglits* den 18:e samt 1-3 *gårdsmysgar* stationärt hela månaden. Saknades gjordes bl.a. större hackspett och tofsmes.

En säck blandfrö fanns uppställd inne i tornet och i samband med besök fylldes fågelbordet under tornet samt ett annat bord strax intill. Ingen matning i skogen denna vinter.

Februari

Månaden började med blidväder från sydväst med friska vindar och snön började sjunka ihop men den 7:e kom åter nysnö och följdes sedan av växlande vinterväder med såväl kyligare (som kallast - 16,5 grader natt mot den 12:e) som mildare perioder och en hel del sol men våren är hela tiden långt borta. Totalt gjordes 12 besök under månaden med 21 registrerade arter vilket är det näst lägsta antalet efter 1977. Två nya arter för året registrerades, nämligen en *varfågel* den 1:a samt en *duvhökshona* den 26:e. Dessutom kan nämnas *havsörn* vid två tillfällen, 1 ex den 1:a samt en gammal fågel den 14:e.

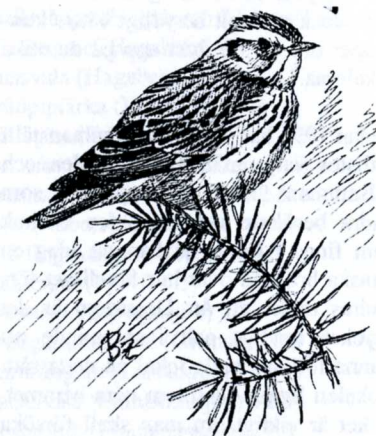
Mars

Månaden inleddes med sol och högtrycksväder men det är kyligt. Den 14:e viker dock högtrycket och en mildare vädertyp påbörjas. Nästa dag är det äntligen vår i luften med friska SV vindar och de första vårfågeln anländer på bred front. Efter en del regn bör-

jar även fålten att bli allt mer snöfria, vid Hagaberg är fålten snöfria den 20 mars med snörester endast i nordlägena. Månaden avslutas med en kyligare vädertyp och våren stannar tillfälligt upp. Den 29 mars börjar isrännan utanför Prästryggen att synas från plattformen.

Totalt gjordes 23 besök under månaden och totalt sågs 56 arter vilket är det näst lägsta antalet som registrerats denna månad. Som mest har 69 arter noterats och det var år 2002. Totalt hittills under 2004 har därmed 60 arter registrerats och det är precis lika många som vid samma tidpunkt förra året.

Tre *havsörnar* sågs den 13:e och tre dagar senare en *kungsörn*. Den 7 mars ropade en *sparvuggla* och troligen häckar den i närheten inne i Kilsskogen. Samma dag sågs en *varfågel*. *Vattenrall* hördes den 28 mars vilket är ett tidigt datum för denna art. I slutet av månaden en hel del förbisträckande *sångsvanar*, som mest 43 ex totalt den sista i månaden.

Aktuella observationer 1/12 – 31/3

Mattias Rudenvall

December

Det milda och grådisiga vädret från november, höll i sig under första veckan. Lite snö kom den 6:e men det milda vädret gjorde att det återigen blev barmark efter några dagar. Sedan följde ett omväxlande väder. Den 13:e kom åter snön och kallare temperaturer, följt av mildväder och barmark till den 19:e. Den 21:a drog ett nytt snöoväder in och med temperaturer nedåt minus 15 grader! Återigen blev det dock mildare på Julafton och med regn de följande dagarna. Till sist ett rejält snöfall den 29:e som låg kvar året ut.

Tack vare mildvädet fanns det en del fågel kvar i södra kommundelen, bl.a. vid Sjömosjön där det sågs 450 *kanadagäss*, 80 *sångsvanar*, en *grågås* och en *vigg* den 6-7:e. *Vigg* sågs även med ett ex Ullersättersviken/ Hagaberg den 3:e och samma dag rastade även tre *gråtrutar*. Ett par obsar av *havsörn* gjordes första veckan, först en gammal vid Sjömosjön den 6:e, följt av två ex vid Hagaberg den 7:e och samma dag även en ad vid Österhammarssjön! En *ormvråk* sågs vid Vedevåg den 7:e och *sångsvanar* rapporteras den 7:e med 15 ex Nederby, sju ex Finnåkerssjön och 25 ex Sörbysjön. En *fiskmåsa* rastade vid Ullersättersviken/Hagaberg den 8:e och från sista veckan rapporteras det om en *kanadagås* vid Oppboga och en *sothöna* vid Nedre dammen/Frövifors den 26:e. Dessutom gjordes kommunens första vinterfynd av *forsärsla*, också det vid Frövifors, dagen innan!

Januari

Januari månads väder och observationer hänvisas till Januari-inventeringen på annan plats i tidningen.

Februari

Mildare väder började månaden, tidvis med regn och plusgrader, vilket tog bra på snötäcknet. Det slog dock om under andra veckan och blev åter kallare, nedåt minus 10 grader och snötäcknet spädades på ytterligare någon decimeter! I mitten av månaden blev det åter mildare med 5-10 plusgrader om dagarna och snön minskade.

En *sothöna* sågs vid Nedre dammen, Frövifors den 1:a, troligtvis samma som i december men som undgått upptäckt under januari! Samma dag sågs även en sträckande ung *havsörn* vid Hagaberg som senare passerade Frövifors. *Gråspetten* vid Kojbo, Oppåsen sågs under första veckan. En *kungsörn* sågs vid Västvalla den 14:e och samma dag en ad *havsörn* vid Hagaberg/Frövi samt ett ex Västvalla dagen efter. En *sparvuggla* hördes vid Hultasjön den 13:e och under andra hälften av månaden rapporteras om *kungs-* och *havsörnar* i södra kommundelen.

Mars

Ett litet snötäckne låg kvar under första hälften, och tack vare kalla nätter dröjde det innan det började töa bort. Tack

